

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima. Gavisī sunt Discipuli viso Domino.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

Ludolph. Carthuf.

confusus aufugit, ac in mare jubarum & gaudiorum migravit : Gavisus sunt Discipuli viso Domino, quia iste visus, ut exponit Ludolphus Carthufian. non potuit esse sine maxima laetitia.

Ex quo deducere licet, quod in nostris afflictionibus à nemine nisi à solo Deo solamen ac levamen expectare possimus. Vos interim dum Servator dat pacem, si plagas Discipulis monstrat, promptas aures præbendo, urbanos vesiplos monstrat.

PARS PRIMA

Gavisus sunt Discipuli viso Domino.

Afflictiones dum impetiose dominium invadunt, ac funestæ mortificæ vexilla in aëre cordis humani explicant, in effectus nimis præcipitatos nos adigunt. Tanta tyrannide hic mæxor Turanæ sibi subjecerat, ut is ob unicum dedecus, quod sibi injustum mente conceperat (dum senectutis causa à Cajo Cæsare officio Advocati exeretur) sese vivum humo condidit, ac veluti mortuum prudentiâ senili depositâ à famulis lugeri fecerat: Cardinalis Palæus, quia Henricum IV. non adeo sibi propitiū sevit, dum è tubarum fragore reditum Regis Patibos suspicaretur, querculus ad eò fuit, ut nocte insequente confectus morte fatis concesserit. Princeps Volsæus, qui malè Angliam gubernarat (dum referentibus sic historicis, tota illa Regio à Deo defecit, à Rege Henrico VIII. ad reddendam rationem regni administrati accessus fuit, sic animo ob illam ignominiam occidit, ut in morbum incidit: In morbum incidit. Duos Hispaniæ Magnetes decretum illud Philippi II. (Vos in conspectum meum non amplius venis) ita perculit, ut alter motore sensim contabuerit, alter stupido & atronito similibus in omnem vitam manserit.

Raff. Gal. lor. sub annum 1594.

Macerlin. de Difo Tom. 2. fol. 28. col. 1.

Raphael de Columb. Dominica 1. Quadrages. Drexel. Tom. 1. Lib. 2. cap. 9. fol. 129. col. 1.

Non ab simile quid Apostolis dolor, quem passione ac morte Magistri adeò dilecti haurerant, inferta poterat: verum ille ut eos solaretur, non solum verbis, sed etiam ostensione cicatricum in lateribus, & manibus remanentem, ostendit eis manus & lateres, in super in propria persona se movet, ad eosque accedit; & ea illico ex abyso mortificæ ad verticem lætitiæ emerferunt: Gavisus sunt Discipuli viso Domino, non secus, ac alter Socrates carcerem honoris in suo tranquillitatis, ac jubi habitationem mutare potest. Carcerem intravit Socratem, ignominiosè ipsi loco detracturus, neque enim poterat tunc in videri, in quo Socrates erat; Sic solus Deus illi afflictiones è cordibus pellere, gaudia & jubilationem potest. Id sacra scripturae videntibus, & emphis mihi suadet.

3. Abraham centenarius, cum ejus uxore letitia esset nonagenaria in fecunda, moribus atque afflictionibus totus merlus in gaudium suam, quia filii unius natiuitate non enim petentate non poterat, conquiri, & deplorare videbatur. Spondederat illis Deus altissimum se ejus futurum protectorem, nec non omnimodis imaginabili satisfactione se eum quietaturum: Ego protector tuus sum, & merces tua magna eris mihi: at verò sanctus senex nisi filium obtineret, se per totam vitam fore desolatum, adeoque preparationem filii summum sibi fore tormentorum respondebat: dixitque Abraham: Domine Deus quid dabis mihi, ego vadam aliquo liberi, quod Consideratio illa, qua confidit oculos nec debere claudere in amplexibus montis absque quod hæredes videam, spina est ortum patiens, ac culter animam transigens: Ego vadam absque liberi: q. d. est exposito Abulensis Domine scio, quod tu Dabis mihi multum, sed quod mihi proderunt, quia filium non habeo, nec roquam successorem: velut habet Lyranus: deo dicat, parum valebunt ista mihi, ex quo filium non habeo. Demum eius votis annote Deus placuit, & filium ei promisit. Ecce illa dicitur filium, cui benedicturus sum: Sara uxor tua pariet tibi filium. Non multum post Sara executionem divinorum, promissionum, que paulatim ad perfectionem disponebantur, in utero conspexit: Impletus est Deus, qui dixerat est. Ut partu tempus advenit, cum quo in lacem editum intuita est, oculos in caelum conjiciens exclamavit: Ratum mihi fecit Dominus. Quam hæc impropra parturientis locutio: potius filium dedit mihi Dominus dicere debet. Quod risui cum filio nata: forsitan quia Isaac (nomen fuit parvuli) interpretatur risus: omnium præterum sensu ista jubiliatio, ac gaudium, quod ex fecunditate, & ablatione ignominie sterilitatis alias annexæ, partuque jam edito haureret, exprimitere voluit: fecit mihi risum, verba sunt Abulensis, id est, dedit mihi misericordiam executionis, & risus. Huic accessit Hugo Cardinalis, id est, gaudium. Nec distans Chollus interlinearis sic dicens: Verba exultationis sunt de collato sibi benedictio. Agnetæ claudas S. P. Am...

fructus Isaac, filius, vifus autem in figne latitiae est. Et Abrahamum, & Saram patre gaudio vociferantes. Sed prudentiam hujus Eximiae oblectantes, non dicitur: eifum mihi fecit filius natus, sed Dominus, qui noiftrum gaudium à Deo pendet, & ille folus nos revocare potelt. Hinc D. Bernardus. *Ille verum eif gaudium, quod non de creatura, fed de Creatore concipitur, cui comparata omnia aduande iucunditas maior eif.* Huic veteri hodiernum Evangelium exprefse concinetur: *Gauifus funt ergo Difcipuli vifio Domini.* Modos artificiofus, ac Logicus loquendi à faero Evangelifia fecutus. *Tot ergo particula illativa, vifio Domini antecedens, vel causalis gauifus funt, confequentia: quia eorum læticia nulli alteri quam Domino adfcribi debet. Vifio Domini ergo Difcipuli gauifus funt, quia neceffitate quodammodo confequentie læticia afficitur ineffabili, qui dilectiffimà dilecti præfentia potitur.*

Deus populi fui crudeliter tractationem fub iugo dixit: feruitus amplius fufferte non valens perate motus eum enepere. gratiofa ac opratâ libertate donare decrevit. Accertit ergo Moyfes etiaque lamenta, ac fufpita miferæ illius gentis ad caelum ufque pertigiffe, imò & vifcera diuinitatis pedoris penetralia narrat. *Clamor filiorum Ifrael venit ad me. Vidi afflictionem eorum, quâ ab Ægyptis opprimuntur.* Idcirco ad Pharaonem te confectas, etque hanc meam mentem, ac dimittat populum meum, quia eum à viliffimâ, ac indifferentiſſimâ fæce Ægypti tam dirè tractari amplius videre nequeo: quare è tuo regno eum dimittat, & pex defertum (quo eum delictarum) tranſitum concedat, apertus volo: *Ingreffus eif, & fratres Ifrael ad Regem Ægypti, dices ad eum. Dominus Deus Hebraorum vocavit nos, ibi moram vram dierum in ſolitudine, ut immolarem Domino Deo noifro. Hanc Dei voluntatem Moyfes Tyrannico Regi proponere debuit, ut & fecit. Et dum pluries Rex refraçtaretur, nunc Moyfi non credendo, nunc flagella in vili habendo, tandem Deus manum admovit: Excitandam manum meam, & percutiam Ægyptum, poſt hæc dimittet vos. Domine, tor prodigia in bonum populi tui, a te parata, quia & benignum ac piunt te novi, ac pertinaçiam Pharaonis, qui nullam Numen niſi præcipiam ſuam voluntatem agnorit, admittit, nam ideo Moyfi & Pharaoni reſpondit. *Quid eif ut audiam vocem eius. Et dimittam Ifrael: Neſcio Dominum, & Ifrael non dimittam.* hec inquit, Domine, non demittor. Verum curioſitate tantummodo ductus, qua-*

tum temporis in inculto illo æmore tranſmiferit, ſcite deſidero. Scio vos reſponſuros 40. annos, quadraginta annos? Eja nunc ſiſtite. Cur ergo vult, ut Moyſes dicat, *ibimus viam trium dierum?* tres dies à quadraginta annis valde multum differunt, & dilant. Hinc quidam Aucto: *Cur vram trium dierum appellant, qua funt quadraginta annorum, indagat?* ut hanc difficultatem capiamus, ad modum, quo populus ex Ægypto difceſſerit, ac per nemus illud iter illud egerit, nos reſectere debemus. Sacer Textus ſic habet. *At illi egreſſi erant capite diſcooperio* Ifaaitz, capite detraçto iter egerunt, ergo iter 40. annorum fuit iter trium dierum. Audacter quis confequentiâ inficiari poſſet, & reuera prima fronte paradoxon, ac nullam conoexionem inter antecedens, & confequens videtur, Pileatum incidere nobilitatis, & magnatum eſſe ſignum non neſcio. Hinc de Græcis Pierius Valerian. hoc effectum tulit: *Per pileum apud Græcos indigium Nobilitatis fuit.* Et Græci à Turcis patria ejeti, dum Venetias conſuſſerunt, ut nil nobilitatis omiffum oſtenderet, pileati inceſſerunt. *Venetus conſuſerunt Græci exortes facti, nobilitatem tamen ſuam ac ingenuam libertatem pilei ſui geſtatione profuebantur.* Qui ſit ergo, ut macipies inſtar Nobilium pileos geſtent, libertate verò donati inſtar mancipio- rum capite detecto incedant? Præterea pileus libertatis ſymbolum eſt; idcirco Imperatores veluti Tyberius, Claudius Antoninus, Caracalla, & Nerua monetis à ſe culis pileum impreſſerant hoc emmate tubjecto, *Libertas Auguſta.* Titus Livius quibusdam mancipiis inſequenti die libertate donandis hæc verba ſcripfit. *Poſtero die ſervi ad pileum vocati.* Nunc an non ſit paradoxon, quod Hebrai in Ægypto mancipis ſint pileati, in deſerto verò liberi capite nudato iter agant, videtur: *At illi egreſſi erant capite diſcooperio.*

Quæſo vos, morem Hebreorum, & aliarum gentium in ſcripturis indagenus. Dum afflictione aliqua gravi torquebantur, caput cooperite ſolebant; Hinc ut fama Davidi retulit, Abſoloneſium filium ſuum in prælio cecidiſſe, capite obvoluto, peçtore ſuſpita, corde lamenta, oculis lacrymas emiſit. *Porro David operuit caput ſuum, & clamabat voce magna fili mi Abſalon, Abſalon v. 24. fili mi.* Aman dum Regio Allueni edicto honorem, ac ſubmiſſionem Mardocheo maximo ſuo inimico exhibere compelleretur, domum petrexit, caput velavit, ac inconſolabiles lacrymas emiſit. *Aman ſeſtinavit ire domum lugens, v. 12. Et operio capite.* Quod facti Scriptores uilitate

Francif. Mendozo Tom. 1. in 1. Reg. cap. 26. 2. n. 5. Añet. 11. Exod. 14. v. 8. Chaldaeus.

Pier Val. Lib. 40. fol. 410. F. Idem ibid. fol. 421. A.

Idem ibid. D. Tit. L. v. 24.

2. Reg. 19. v. 24.

Eſth. cap. 12.

Carthuf. ad.

liber

Trin. Celand. fol. 328. v. 12. col. 2.

adscribunt. Obiectum Amari caput tristitia adscribunt. Nunc principale difficultatis tristitia punctum adverte. Si caput rectum sit signum in ororis, ergo Hebraei in solitudine capite discoperto iter agentes denotant, tantam felicitatem, gaudium, & júbilo perfusos, ut tempus 40. annorum, quod in tam agresti loco transegerunt, non nisi trium dierum spatium censuerunt. Ibi vixit triam dierum, & non quadragesima annorum. Sed unde illis tanta exultatio? non a solo, quia agreste erat, & montanum, non a ferulis delicatis, non a vinis pretiosis cor exhilarantibus, quia Cerevis, ac frigida inopia laborabant. *Deest panis, non sunt aqua.* Ego me falli credo, si non hoc gaudium est praesentio Dei, qui nunc cum illis miscebat sermones, nunc illos deducebat, provenisse dixerim. Ille aspectus tanto eos gaudium perfudit, ut labores non experirentur, in via non fatigaretur, sitim floci facerent, nec famis molestiam curarent: Propositum hoc Lippomanus confirmat iniquens. *Deus se illis videri praebebat, suum gaudium maximum, ex eius visione perciperent.* Quid ergo miri si Discipuli ad conspectum resuscitati Magistri in ororem mittant, & fronte exportectâ ex ante passis afflictionibus solamen hauriant, ac júbilis, & gaudiis inuident? *Garvisi sunt Discipuli viso Domino.*

6. Sponsa caelestis, ut virore collium, venustate florum, aurae suavi animum oblectaret, è civitate ad ruse contulit, ac ut oculos regionum distitarum magis pasceret. verticem montis Libani in Phœnicia descendit: sed pro quiete perturbationem animi à belluis ferocissimis illic commemorantibus, à quibus lachri poterat, reportavit. *Leones, ac serpentes que ibi latitabant.* Hinc sponsus, ne sponsa distimite aliquo involveretur his verbis eam inelamavit. *Veni de Libano, sponsa mea, veni de Libano.* Variis modis hunc textum interpretes explanant. Primus is est, sponsam intelligunt animam nostram, vel justum quempiam, sponsa est anima iusti. Libanum mundum interpretantur. Hinc nonnulli scribunt: *Libanus quippe est mons, ubi crescit nyroba herba amarissima;* mundi symbolum, qui revera non nisi calamitates, & afflictiones propinquat. Leonibus ac pardis Deumones, qui nos infestant, designantur. *De cubilibus Leonum, de montibus Pardorum, Leones, & pardi Damones sunt, qui aperiam inquirare sa vientes quosdam decipiunt.* Itaq; hic sententia Christiana tribulationibus mundanis af-

fecta exhiberent. Sed quis inter tot calamitates solamen aliquod instillare valeat? Quis inter perturbationibus serenam aliequus lachrima mectat? Nonne auditus Sponsum caelestem, quem vocat: *Veni de Libano sponsa mea.* Sed quid vide Philologico ferum molitiae muratur aurum lachrima? Nullo alio nisi sui aspectum prebendo. Hinc Textus Hebraeus, pro *Tibi Libano, legit, mecum à Libano, mecum à Libano, sponsa mea venis, & aspicit.* & Chaldeus subjungit. *meum habitabis laeta.* Agendum hæc tria verba subjungamus, *Meum aspiciam laeta;* & mystetium percipimus. Perinde ac si diceret. *Quod si veneris mecum à Libano, acque in afflictionibus oculis in me conseris, acque xeris quid fiet? Habitabis mecum laeta, & perturbationes tuae in júbilis, exultationes ac irquidationes grabunt.* *Veni ergo ut subleveris ab ure, veni me ab aitu gravium dolui, & molestiarum vetera.* Succellus sacrosancti Evangelii id evidentius demonstrat. Quantum ob priora gesta Apostolus turbati fuerint omnes in competito habent, sed ad aspectum resuscitati Domini tanta eorum peccata in vasti lachrima, ut gaudium inuident. *Garvisi sunt Discipuli viso Domino.*

7. Quod ab utero materno nos ipsi calamitates nostras nobiscum effeceramus, non est dubium. hinc prima vox, quæ è masculis formatæ, est *Ave;* quæ a femellis *E.* quia illi Adamum, hæc *Eve,* à quibus miseriarum acervum, quo contritus affliguntur, hæreditantur, inculant. *Miserabilem statim clamar, A plorandis casum Adæ, & Jacobi, & E deplorando casum Eve;* & ad veritates eugeneras personales, & proprias, quas sua quoque dies fert, sublequentur. Has solus Deus in consolationibus mutare potest. *A senpreca, quæ vultu magistra digito Spiritus S. veterem docet, & abeamus.* Nonnullæ graves noxæ contra Deum ac proximum patrate dolore quodam vehementi cor Davidis lacebant, ac concitabant, utique lachrimam omni è peccatore abegant, & prestant tam intente afflictionis eum fecerant, ut medium, quo salvari posset, non reperiret. Hinc suspitans ejulabat: *Contere tanquam parvum mundum, & potum meum cum fletu miserebam.* Afflictis è desolatis tantum hæc actioes familiares erant. *Erant mos celebris eorum, qui in lachrimis, in pulvere sedere, ac ut ariditate in afflictio adderetur duo eum invidiant, quorum, & alter acuter in lachrimam, & nec è misero lachrima, & ab*

Mich. Gisl. fol. 623. col. 1. C. Cap. 4. v. 4.

Idem ibid. fol. 631. Cap. 1. B.

Ibid. fol. 633. D.

veberit. alter supplicium pestilitatis, inedia, ac belli iudicium. Et quodnam pectus quantumvis halibetum his incurfibus ad refiftendum fufficit? O David tibi comparior, & aliquo medicamine plagas tuarum afflictionum lenire vellem. Audi tu, quia es Rex, convivio exquiffiffimo vna pretiofiffima, quae proferunt vineae Engedde, quae vi refecandi homines pollent, pollescunt; vel ex aula ad hortos te confor, ac floribus animum recrea: & fi aurum videntem, tangentem, ac magis poffidentem delecet, avaritia diriffiffima pete ac coram te gemmas, uniones, topazes explicari fac, phonofcos, qui harmonia iuftrumtorum, & castru victorias tuas celebrant accessit cura: Magnates venatione animorum curis, ac negotiis turbatum fublevare folentis Confiliani munere fungeret, non abftrahis, & ut credo non inaniter, tibi fuaderem. Sed N. David neminem fibi nifi Deum laticiam affertre poffe didicerat: tunc ad eum recurrere decernit. *Audisti meo dabis gaudium, & laticiam: & ruffus. Rode mihi laticiam falutaris tui, id est, Jertro, ut interpretatur D. Hieronymus, & per hoc factus nifi aliud quam a folo Deo tibi folamen ac gaudium affandi poffe monftrare voluit. Tot delendi caufis calamitofe immerfus Propheta nifi ad excutendum a te trififfitiam potentius cenfit quam ipfum Deum.* Et quis maeorem, qui Apoftolorum corda occupaverat abigere potuiffet, nifi Redemptor redivivus eorum oculis gloriofus: o quam incredibilis laticia! o quam inexplicabilis jubilus fubito eorum pectora inavafit! *Gereffus Junt Difpofuit vifo Domino.*

8. In fupore agor dum actiones myfteriofis a Praecurfore Domini non folum jam nato, fed & adhuc utero conelulo paratas attentius ramino. Audite, & vos ipfi mei dicti arbitri fietis. Deipara affociata D. Jofepho fponfo fuo, ut Elifabetham Zachariae uxorem in vifitet, domo exire de grefsu celefi Judaee montes (quia caelum, quod verum folem contraebat, lentos greflus fignee non poterat) pervolar. Hofpites gloriofi ad ejus domum pertingunt, ac corialiffime & affabiliffime admittuntur & tractantur, & dum fancti feces fele amantiffime refalutarent, & duae magae mulieres in motuos amplexus ruerent ac falutarent: *intravit Maria in domum Zachariae, & falutavit Elifabeth: Filius Joannes, qui erga Matris matrem recludebatur, ac compedibus avarae originatae vinciebatur, clamando, ac falutibus affectus laticia menarrabiles prodebat. *Et ecce vifus in utero ejus. O fancte pufio &**

quis est hic in folitus clamor, cum numeres tantum lex menses, nec tempus, quod humana membra perficit, attrigeris? quomodo jubilo perfectio aetatem, & annos antevettis? tenera membra necdum matura funt, & proportionata ut corpus fufflerent, & quomodo velut juvenis tripudias, & faltas. Quinam fuor hi inauditi, ne unquam vifus effictus Praecurforis? fupior auctur dum quantum vis caeteri eo jam nato in gaudia effunderentur. *Multi in Nativitate ejus gaudebunt. Venerunt vicini, & cognati ejus, & congratulabantur ei, & verbo gaviffi funt univerfi, puerulum tamen huic niffille, vel unum jubili fignum dediffe non legimus, fed folum Scriptura urero matris claufum exultaffe commemorat. Quodnam est hoc paradoxon?*

9. Ut hunc nodum diffolvamus cum Canifio, *Canif. Lib. ac Ruperto Abbate, quanto tempore Deipara moras ibidem traxerit, & quando num ante nativitatem Praecurforis, vel post eam difcelleret neceffario obfervandum. fit ante nativitatem abiffie refpoder. Maria in partu Cognata non adfuit, Rupert. Et tempus natalis Joannis non expeffavit, fed je mature jubduxit. Quomodo ergo pufio Joannes in lacem editus jubilos edere poterat, cum jam Deipara Salvatorem fecum abduzerat, Joannemque ejus vifum ac praefentem orbatat; fed ut illa Jefum domui maternae intulit, ac praefentem ftitit, quantum vis eum videre non poffet, tantum tamen folamen ex ejus praefentia hauftit, ut omni maeore pofito in tantam laticiam actus fuerit, ut fui impotens tripudiarer, clamarem, ac faltarer. *Exultavit infans in utero ejus. Nec abest caufa, quia lolus Deus veram laticiam, & confofationem in malis affert. Et hinc ait D. Anfelmus: Ideo exultavit Joannes, quia fenferat adventum Iefu.**

10. Tres proceres tria capita fetto regio redimita cultum Regi Judaeorum delatura tendentes, ut Herodes in curiam fuam Solimaeam appuliffe didicit, illic de velut mare exaftuans inter undas fluctuantes mille fufpicionum agitabatur aculeis. Ergone inquebat, alius praeter me fit Rex in regno meo? Caelum duos foles nefcit. Ergone fceptro priver? diademate exuat? ergone ille abfque replica iuffa ferat, qui nutibus meis fe attempere debet? ergone in Judaea ortum credam, qui meas glorias obfufcet, qui emineptias meas mortificet? Nauta prudentis est navem in tutam recipere, fi tempeftatem praevideat, fed dum te necdum explorata, nec certioribus indicibus habitis me vexo, levitate me duci prodo. Antequam

Handwritten notes in the right margin, including the name 'Canif. Lib.' and other references.

quam ergo ferro me vindicem, rei veritatem
 etuere volo. Sed quodnam stratagemata, quod-
 nam inventum adhibeat audite. Omnes sacerdo-
 tum, Scribarum, ac Phariseorum primos edicto
 in senatum coram se vocat. *Et congregans omnes
 Principes sacerdotum, & Scribas sciscitabatur ab eis
 ubi Christus nasceretur.* Edicite quæso, cur tantâ
 diligentia num sit natus indaget? an non Orien-
 tis Dinastia viderat? an non ex eorum verbis id
 audierat? absque dubio, sed assensum præbere
 non poterat. Unde ut veritatem resciret, sic dis-
 currebat. A sacerdotibus, ac Scribis populi rem
 ediscam, ac rei veritatem querendo eorum vul-
 tus notabo. Si ergo ad auditum Naturalis & prop-
 rii Regis ac Domini nomen eos non trepida-
 re, quin potius exultare, & jubilos cordis in genis
 diffundi conspexero, certissime eum natum, vel
 brevi nasciturum conjecturabo, & quid deinceps
 opus sit deliberabo. Videte alium hujus perfidi
 Regis. Non solum Nativitatem Regis sed & in-
 dicia jubili, & lætitiæ sufficientia esse motiva, &
 testimonia sciebat. Id ex eo, quod Deo nostro
 proprium est, corda scilicet anxietate obscurata
 illustrare, ac vultus afflictionibus, & turbationi-
 bus contractos explicare, deducebat. Hos cogita-
 tus Herodis D. Paschasius penetravit. *Sciscitatur,*
 inquit, ab eis, ut cautus exploraret si Rex eorum ex
 lege promissus tristis, gaudens, & sic efficeret. Et mo-
 deratorum non nemo subiungit. *Si tristatur læ-
 detur, & verba ait esse Herodis, ergo natus non est, nec
 enispectatur nasciturus ab hisce subditis meis.* Si læ-
 tatur, signum evidens est, aut natum esse, aut an-
 xie expectari nasciturum. Si ergo Herodes ex vul-
 tu sereno Judæorum Nativitatem Regis eorum
 concludat, ego ex apparitione Christi rediviri ju-
 bilum maximum in Discipulis dum Christum
 conspiciunt, redundante deduco. *Gavisus sunt Dis-
 cipuli viso Domino.*

Matth. 2.

*D. Pascha-
 sius lib. 2.
 in Matth.
 Anon. de
 Eschor in
 6. 20. Iohn.
 lib. 9. sect. 1.
 observ. 7.
 fol. 197.
 Num. 6. 4.*

Daniel. 3.

*Rupert.
 Abb. ibid.*

11. Tres illos juvenes fornacis Babiloniz quo-
 modo inter flammis degebant, & ignis eos non
 contrivavit? imò quomodo exultantes uno ore
 laudabant, glorificabant, & benedicebant Deum?
 causa est quia quatuor scilicet Filium Dei sibi
 adesse videbant. Idcirco Nabuchodonosor dixit:
*Ecco video quatuor viros solutos, & species
 quarum similes Filio Dei.* Hinc Abbas Rupertus.
*Nonne Filius Dei est in flammis, & in cateris ag-
 nibus semper presens fuit? ideo inter flammis gau-
 dio affuebant.*

12. Mors, quæ ex se est amara, Quam amara
 est memoria tua, & quæ est ultimum terribilium,
 verumtamen teste Davide servus Dei suavis, ac

dulcis est, & dum à Tyrannidis offerretur jobi-
 lando, lætando eam expectant: aliam hujus
 rei causam non offert S. Cyprianus, nisi quod Fi-
 lius Dei eorum oculis se subiciat, vel quod *filium
 mentis cum voluit. Preterea in conspectu Domini
 mors sanctorum eius,* quia licet quod in oculis
 præsentis Domini dimicent.

13. Sanctus ille, & decrepitus Simons animam
 emittere, & vitam in manibus mortis conglu-
 sum impetere flagrabat, idcirco dum ultis pa-
 sionem JESUM gollat, caelum rogat, ut ac-
 xum, qui spiritum spolio mortali nectat, distil-
 lar, ac suscipiat, accensisque desideris inclamat:
*Nunc dimittis servum tuum Domine, secundum
 verbum tuum in pace.* Nec aliam hujusce cau-
 sam assignare potest, nisi quia viderant oculi sui
 salutare suum. Audi Scellam: *Item, inquit, cau-
 sam tanti gaudi reddidit, causa autem est, quia vol-
 runt oculi mei salutare tuum.*

14. Moyses, & Aaron stipati alius multis mo-
 tem Dixit ad orandum Deum subierunt, & ut
 ejus cacumen petigerunt, ait Sacer texius quod
 omederunt & biberunt. Sed si Dominum roga-
 ruti ascendant, quomodo se dant crapulæ? Viti-
 phrasia Chaldaica ait, eos nec comedisse, nec bi-
 bisse, sed cor eorum tanto júbilo repletum fuisse,
 ac si inter epulas, & nuptias saltarent, & exultarent.
Et gavisus sunt quasi comedissent, & bibissent.
 Et unde illis hic júbilus? Sacer texius, expressit
 causam allegat. *Videruntque Deum.* Et Lippo-
 manus: *Sic Deus se illis videndum præbuit, ut
 gaudium maximum in illius visionis percipi-
 rent.*

15. Anna Prophetissa Elcanæ uxore plures an-
 nos desolata, ac afflicta, quia intercedenda nec
 cum filium a caelo impetrare poterat: Et Domi-
 nus concluserat vultum ejus. Verum Deus eius
 precibus annuens, ac sterilitatem arceodens, filio
 eam magno, nempe Vate Samuele solari ac læti-
 ficare reitolvit. Hinc altissimo grates reitolvit
 dixit: *Exultavit cor meum in Domino, & exulta-
 tum est cor meum in Deo meo, ac dem subdit. La-
 tatus sum in salutari tuo.* Tripudat hæc Domini,
 nec alium sui tripudii auctorem nisi Deum ag-
 no cit. *Exultavit cor meum (non in filio) sed in
 Domino: Et accepta gratia, verba de Christo
 mi, magis de Deo datore gaudebat.*

16. Pastoribus sub mediam noctem gregi
 vigilantibus Angelus ex caelo Empirico factus
 nuntium nati Melchæ annuntiat. *Evangelica
 bis gaudium magnum.* Et in quo tantum gaudium
 consistit? *Quia natus est vobis hodie Salvator*

quique rostrum vis ad interiores animi morbos curandos propolens: Cuius devotis cur Cicatrices in corpore referaverit plures causas adferre possem. Modò tamen non nisi paucas adducam.

19. *Ostendit latus & manus.* Rex Arabum Athenaus dum vulnera, quae ob suorum amorem ac defensionem reculit, ostendit, tantum valuit, ut quilibet eadem loca in proprio corpore fauciaret, in argumentum reciproci amoris instigebant sibi vulnera similia. Cicatrices Apostolis detexit, ut vices amoris redderent, ac fidem propagaturi ferro licitorum caput, corpus, ac membra exponere non metuerent.

20. *Ostendit latus & manus.* Alphonfus Lusitanorum Rex ut in praelio fortiter pro fide Christi contra Mauros gesto quique cicatrices accepit, ex iis regio suo magnam gloriam obtenturam autumans, eas in symbolum delegit, ac literis argenteis eas insignis suis, ut ab omnibus conspici possent, incidit. Noster Servator cum Hebraeis congregitur, sibi *Matris meae pugnae verum contra me*, & dum in campo argenteo suae candidae, & innocens humanitatis quique vulnera reculit ad majorem gloriam ea Discipulis monstrat. *Videte manus meas, & pedes meos.*

ALTERA PARS.

Ostendit latus, manus, ait Sacer textus, ac dein consequentiam format: *Gavissus sunt ergo Discipuli,* ac si illorum laetitia effectus nulla ab alia causa, nisi immediatè à solo conspectu facti essent vulnerum Magistri sui productus fuisse. Quia necessitate quodammodo consequentia *latus afficitur ineffabile, qui dulcissima dilectio praesentia potitur.* Vulnera Christi rosae erant veritates, quae in florido vete Resurrectionis sunt rosae, ac quae in horto humanitatis ejus floruerunt, rosae creatae purpureae. *Revera quinguo* *non pro purpurea vulnera Christi assimilari possunt.* *Et pro his Plinio adversus agrum lites multas re- mediam est.* Odor ejus eccetrum confortat, in pulvere autem contrita sanguinem xpi corroborant, & recreant. Non absumitur rosae vernantia quique cicatricum operantur. Experientia illi probentur. Servator Discipulos mortuorum interfectos videns, confortativum cordiale extor- sis laetorum vulnerum cohaerit, confortativum su- modum porrigit & applicat, dum eis ostendit latus & manus, quibus ostensis ipso statim mor- tuorum, non in errore pulsò gaudent & exultant. *Magna sunt Discipuli viso Domino.*

12. *Ostendit latus & manus.* Ut quam suae gloriose haec plagae, & quanta gloria ab iis manus, pedes, cor, ac totam humanitatem ejus detivetur demonstraret. Id ex doctrina Theologica Joannis Evangelista deduco. Hic postquam de aeterna generatione verbi tractat dicendo: *In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum;* Discursum de generatione temporali Christi, ejusque conditionibus, & qualitatibus subjungit dicens: *Et vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre.* Hic de qua gloria sit sermo, qualis sit gloria, quam viderunt Apostoli scire velim. Multi gloriam illam, quae in vultum, ac vestes sese diffudit, quando respicerent facies ejus sicut Sol, intelligi volunt. Sed Rupertus Abbas per istam gloriam quique plagas lanceae & clavis incisae intelligit, adeoque docet vulnera illa fuisse gemmas pretiosas, uniones inestimabiles quae corpori Salvatoris non ignominiam, sed gloriam attulerint. *Vidimus gloriam ejus. Vidimus in manibus & pedibus ejus fixuram clavorum, vidimus, inquam, & inspicimus, palpavimus, & manus nostrae contracta verum latus ejus lancea confixum.* Hae Rupertus, ac si ostensione plagarum Discipulos beatificare & glorificare voluisset.

22. *Ostendit*

Handwritten notes in the right margin:
 1. *Handwritten text, possibly a reference or commentary.*
 2. *Handwritten text, possibly a reference or commentary.*